

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dné vsaciga mesca na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gl. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XX.

V Ljubljani 1. svečana 1867.

List 4.

Prestave naj lepših himen sv. cerkve.

Poslovenuje J. Bilc.

Veni creator spiritus!

O pridi stvarnik sveti Duh!

O pridi stvarnik, sveti Duh,
Obišči pamet, dušo nam,
Napolni z rajsko milostjo
Sercá, katere vstvaril si.

Sej pravimo Ti tolažnik;
In dar Boga neskončnega,
Ljubezen, ogenj, živ studen'c,
Mazilo blago naših duš.

Darov sedmerih vir si Ti,
Desnice perst Očetove,
Očetova obljuba Ti
Z jeziki gerla bogatiš.

Prižgi razumu pravo luč.
Ljubezen v serca nam izlij,
Slabosti trupla našega
Daj krepko nam prenašati.

Odženi v stran sovražnika,
Dodeli nam pokoja dar,
Pod tvojim vodstvom bomo se
Ogibali škodljivega.

Po Teb' poznamo Očeta naj,
Poznamo sina Božjega;
Da Ti obeh si lasten Duh,
Naj vedno terdno verjemo.

Očetu slava naj doní,
In Sinu, k' je od smerti vstal,
In Duhu trikrat svetemu
Na večne čase večnosti.

Amen.

„Ave maris stella.“

Zdrava morska zvezda.

Zdrava morska zvezda,
Božja mati sveta,
Ino zmerej deva,
Blage rajske vrata.

Si pozdrav sprejela
Iz ust Gabriela:
Mir nam daj in Eve
Nam imé spremeni.

Grešnim vzem' okóve,
Slepim daj svitlobo,
Slabega nas reši,
Dobro vse nam sprosi.

Mater nam se skaži;
Prošnje naj usliši,
Ki za nas včlovečen
Tvoj je hotel biti.

Deva Ti prečudna,
Deva preponižna,
Štori greha proste,
Čiste in ponižne.

Daj življenje čisto,
Pot pripravi varno,
Da na veke vid'mo
Jezusa veseli.

Slava bod' Očetu,
Slava bodi Sinu,
Z Duhom trikrat svetim:
Slava trém enaka.

Amen.

Hudič na popotvanju.

Že toliko in toliko tisuč lét med netivce peklenškega ognjišča vverstenim je enemu izmed teh peklenščekov že vse prevroče prihajalo v peklú. Želi tedaj nekoliko se oddahniti, ter naprosi luciferja, da naj mu dovoli za nekoliko časa odpust. Ko mu je prošnja uslišana, sklene se podati na svet, da bi si tu kak pripraven prostorček poiskal, se nekoliko ohladil in opočil, ob enem pa tudi primerno veselje vžival ter po luciferjevem povelju za svoje kraljestvo agitiral in kocmural.

Sprejme tedaj človeški obraz, skrije kremplje v rokavice, parklje v zalo nalikane čizmice in hajdi — na svet! Pa kam? Ne premišljuje si dolgo, kajti napuhnjén in prevzetén že od začetka, pobriše jo kar naravnost na kraljevi dvor. — Hentaj! dobro sem jo zadel, si misli, ko doide tje, kamor si je bil priti namenil; zakaj silno se veseli in raduje, ko vidi mnogotere spačenosti in pregrehe vdomačene med ljudmi v gladkih blisketečih suknjah, med svilo in zlatom; ko vidi, da se dosti predražega časa, dosti dni in noči v pojedinah in igrah potratí, kako se dostikrat vsakteremu poželenju in strasti služi in streže, tudi včasi na tisuče denarja v nekterih urah ponidama zapravlja; kako ob enem velikrat gospodari lakomnost, ki po cerkvenem premoženju sega, mnihe iz stanovanj tira; pa napuh, ošabnost in prevzetnost, ki sama sebi altarje stavi in kadilo zažiga, druge pa zaničuje, kot sužnje in reveže po strani pogleduje: Nanj pa, ki v nebesih kraljuje, na ktereга celo še on sam, hudič, veruje in pred Njim trepetá, Nanj misliti, Njemu pred vsim spodobno čast in hvalo skazovati, za kaj tacega ni časa, ter je tudi stanu, učenosti in olikí tistega časa nasproti, z eno besedo, da je tukaj dostikrat mlačnost in merzlota v verskih rečéh kakor doma, da se mnogi ljudje tu v resnici Boga, Božje službe, cerkve, molitve, posta in spovedi bojé.

Vse to peklenščka kaj močno veseli in že se pripravlja, da bi si tu šotor postavil: kar zapazi in gleda tu pa tam, kako da je kralj sam toliko pravičen in prijazén do vsacega in po njegovem izgledu tudi mnogi med prvimi veljaki, da kraljeva rodovina toliko mилоšnje ubogim deli, da je tako ponižna, k Božji službi dohaja, duhovstvo in poste spoštuje, in kar mu naj bolj merzi, da hodi celo tudi še k spovedi. Vse to ga kar močno opláši, da nemudoma kraljevi dvor zapusti, da bi pogledal nekoliko v kraljeve in druge vradnije.

Tu se mu na prvi pogled kaže skoraj vse prav po volji. Vere se zdi velikrat malo, dostikrat pa nič, in verska zavednost in katoliška značajnost se skoraj popolnoma pogreša, tudi vest je pogosto že na debelo s prahom vradnijskih aktov obložena, toraj so razsodbe, ako ravno ne podkupljene, vendar pa večkrat lahko-

miselne in enostranske, prisega je že tlačanska reč, brez potrebnega poduka in resnobnega opomina, se tudi za malovredne reči rabotno naklada, in ravno tako opravlja. Zlasti pa se znajdejo pogosto denarne zadeve v silni zmešnjavi in zadregi, ker zdaj tu zdaj tam enega in drugega odstavijo in obsodijo, še več, da med načelniki je celo zdaj eden z dobro naterpano mošnjo na daljno pobegne, drugi v stiski, da bi odšel, se v ječi obesi, tretji si v tihi noči žile prereže, četrti s strupom življenje konča! —

Vse to in pa še marsikaj družega sem ter tje po svetu je hudiču jako po godu in serce se mu radosti smehljá, ko zlasti tudi še vidi, da mnoge ob nedeljah in praznikih pot pogosto namesto v cerkev ter k službi Božji le v vradnijo, na kako razveseljevanje ali pa zlasti na lov vabi in peljá, da pridige, post in spoved so po njih mnenju le za priproste neumne ljudi, da so pa tudi sami velikrat že šest resnic pozabili.

Pa nekaj mu tudi tukaj merzi, prepriča se namreč, ko se bolj ogleda, da ni vse tako, kakor se mu je na prvo vidilo, da jih mnogo in po več krajih hodi k službi Božji, da so več del prav pridni, ter dajejo cesarju, kar je cesarjevega, Bogú, kar je Božjega, toraj pravični in zvesti, pošteni kristjani, zvesti zakonski, skerbni očetje. Za tega del mu tudi tukaj ni obstati. Naprosi toraj, da mu podpišejo pòs, ter urno odide.

Na dveh krajih mu je tedaj že spodletelo, jako nejevoljen zarad tega stopa po mestnih ulicah premišljeva, kam bi se obrnil, kar zapazi, da mnogo gospode in vmes moške modrega, resnobnega obraza v neko lepo, veliko hišo hité. „Kaj neki je tu?“ vpraša memogredočega. „Gotovo ste ptujec, mu odgovori, ker vam je neznan, da v tej hiši je zbran deželni zbor, in dohajóci so poslanci sami ali pa njih radovedni poslušavci.“ „Deželni, državni zbor? . . . ako se ne motim, od nekaj tacega sem že doli pri ognjišču se slišal meniti.“ Ravno prav tedaj, čas in priložnost imam, hočem le viditi, kaj se tukaj godi in govori, kdo vé, morebiti kaj novega zvem, kako modro ali pametno slišim in si pri tem dolgi čas prav prijetno okrajšam?“

In res, že v prvem zboru, ki se ga je vdeležil, mu je tolikanj dopadlo, da sklene za zdaj druge skerbi odložiti, tudi zbere drugih kraljestev in dežel obiskovati in popotovati, kajti bilo je to zanj lahka reč, ker imel je denara kakor čepinj, in nič se mu ni poznalo, če se je tudi na prvem prostoru vozil po železnicah in parobrodih. Gre tedaj iz Berolina v Frankobrod, obiše deželne zборе takraj in unkraj Litave, se podá v London in Pariz ter hiti od tod v Florenco, kjer se naj dalje pomudi, ker med vsemi zbori se mu je ta še naj bolj dopadel ter naj bolj po želji in volji govoril in sklepal. Res sicer, popolnoma po njegovih mislih in željah se mu nikjer ni izšlo, ker povsod je kaj prijatlov, pa tudi več nasprotnikov našel, vendar pa je bil s premnogimi poslanci prav jako zadovoljen in zelo vesel svojega potovanja. Tako je ploskal in se smejal, da je zbornike in poslušavce motil, ko je slišal, kako serdito da napadajo premnogi cerkev in njene naprave, černijo in čertijo papeža, škofé in duhovne; viditi, koliko si prizadevajo očitno in na skrivnem, da bi se cerkvi vzelo njeno posestvo, pograbilo njeno premoženje, da bi se odpravili ter v kasarne ali ječe spremenili samostani, razpodili menihi in nune. „Sola in izreja mladine naj se cerkvi odtegne, katoliški zakon naj se odpravi, namesto njega pa zapové zakon „civilni“, konkordat naj se vsem v strašni izgled očitno na veliki germadi sežge, namesto njega blaženi liberalizem na prestol postavi!“ — Veselje njegovo se ne dá popisati pri tacih ukih in „doktrinah“ ljudskih zastopnikov. (Dalje nasl.)

Misijon v Smledniku.

(Dalje.)

Tudi popoldanskega pridigarja P. Valjavca so milostni knez in škof počastili s tim, da so poslušali njegovo pridigo vso, ktera je bila od pekla. Pokazal je namreč, da je resnično pekel, ker nam je to povedal Jezus Kr. sam, ki je vstvaril ga in ga zažgal. On nam je povedal, da je ogenj v peklu več en ogenj, ker pravi: Poberite se preč od mene, vi prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom. Ta ogenj je več en, žerjavica je neugasljiva, ki bo žgala peklenške prebivavce: nečistnike, preklinjevalce, tatove, roparje, opravljivce, goljufe, pijance itd. Žgala jih bo ta žerjavica večno. Oh strašna misel! Misli si visoko goro žerjavice in vsakih 500 let priletela bi ptica in odnesla v svojem kljunu en ogelj od te žerjavice, imel bi upanje, da vender enkrat ugasne ta oginj; akoravno še le čez milijon in milijon lét, vender enkrat bi bil rešen. Ali večni ogenj, ta ne bo ugasnil in minul nikoli. Pa boš morebiti rekel, kje pa se bo vzelo toliko derv, da se ta ogenj ohrani? O grešnik, germado boš že seboj nesel, na kateri boš gorel, grehi so tiste derva, ktere ti bodo pripravljale na vse veke ta večni ogenj ali večno germado. — Naj terdovratnišega tajivca pekla je mogel prepričati, da je pekel in da je večni oginj tam, tako prepričavno je govoril pridigar.

12. nov. zjutraj so pa P. Kos podučevali od povrnitve škode. Povedali so najpred, kako nas keršanska ljubezen učí, da ima vsaki svojega bližnjega škode varovati. In po tem, kako se mora škoda poverniti. Kaj se ima poverniti, komu in koliko se mora poverniti, in so pred oči postavili Caheja, kakor lep zgled, kako se ima povračevati škoda, kateri je namreč od vsega svojega premoženja polovico zdajal ubogim, in ako je ktereга goljufal, mu je povernil čveterno.

Danes pa so imeli o pol-devetih sv. mašo preč. g. stolni prošt, kateri so se še s tim posebno vdeležili sv. misijona, da so po sv. maši šli v spovednico in so nevtrudno spovedovali, dokler jim je čas pripustil. Pridigo ob 10 pa so imeli P. Valjavec, od pohujšanja. Zacheli so z besedami: Peta zapoved pravi, ne ubijaj. Ako kdo ktereга ubije ali umori, ga svetna gosposka obsodi na vislice. Kdor pa ktereга pohujša, umori dušo njegovo, in da je to neizrečeno velika pregreha, se vidi iz besedi Jezusa, ki pravi: Gorje svetu zavolj pohujšanja! Pohujšljivcu bi bilo bolje, da bi se mu obesil mlinjski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja. — Kdo pa pohujšuje? Pohujšujejo starši svoje otroke, gospodarji in gospodinje posle, ako jim pripusté pregrešne dela, postavim: vasovanje, ponočevanje, klafanje, preklinjevanje, zanemarjanje službe Božje in molitve itd. Pohujšujejo nadalje oštirji, ako terpé v svoji hiši kvantace, preklinjavce in pijance, ki niso potrebni pijače, ako zakrivajo ali kupujejo ukradene reči, ali takim roko deržé; ker tatú bi ne bilo, ako bi takih ne bilo, kateri ukradene reči kupujejo. Gorje vam, ki pohujšujete, vi gospodarji in gospodinje bote odgovor dajali od svojih duš in od duš svojih poslov; ako jih pustite doprinašati hudobne dela, na vaš odgovor gre vse. Vi starši bote odgovor dajali od svojih duš in od duš svojih otrok; ako jih pustite, da doprinašajo hudobne dela, na vaš odgovor gre vse. Pohujšani bodo pohujšljivce svoje sabo vlekli v globoko pogubljenje, še več, pod seboj bodo hotli imeti svoje pohujšljivce, ter jih bodo preklinjali, ki so krivi njih pogubljenja. Vé dekleta pohujšate druge s pohujšljivo obleko, ker oči družega spola s svojo nečimerno obleko nase vlečete. Varujte se tedaj, da ne pohujšate ktereга teh malih, to je tistih, ki so vaši skerbi izročeni, otroci in posli. Varujte se

vi očetje in gospodarji, da ne bote svojih žen pretepali; da otroci in posli tega ne vidijo; da ne preklinjate itd.; ker vse to je pohujšanje „teh malih,“ to je, tistih, ki so v vaši hiši. — Da so pazljivo in ginjeni poslušali ljudje to pridigo, mi ni treba popisovati.

Popoldne ob treh pa so pridigovali P. Doljak od kazni ali terpljenja v peklju, ter so začeli z besedami: Poberite se, vi prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom! Da je pekel, so djali, nas prepriča že naša pamet. Vsaka država ima take kraje, v katerih zapira hudodelnike, ter jih kaznuje po zasluženju (in kjer je vse upanje zgubljeno za popboljšanje, zapre jih za zmiraj). Celó mesta imajo ječe, kamor zapirajo hudobneže. Ali Bog, neskočno pravični sodnik, bi pa ne imel tacega kraja, kjer bi zapiral in kaznoval grešnike, hudobne kristjane? — Glejte, besede Jezusa Kr., večne resnice, nas prepričajo, da je tak kraj, ker rekel je: „Poberite se spred mene, vi prekleti, v večni ogenj! Kakšne muke pa bodo terpeli pogubljeni? Terpeli bodo v peklu po telesu in po duši. Vsi posamezni udje tvojega telesa bodo terpeli, ker z vsemi udi grešnik doprinaša hudobijs. Oči, ker so vidile in gledale velikokrat pregrešne reči, bodo tam vidile samo nagnjusne reči in večno tamo; ušesa, ki so poslušale tukaj na zemlji pregrešne pesmi in besede in velikrat zapeljive godbe, bodo tam slišale krič hudičev in pogubljenih itd. itd. Oh kristjani, prosim vas ne grešite več, ker Jezus je grešnikom zažugal strašni večni ogenj, iz kterega nikoli več ne bo rešitve! — Še čez uro so govorili pridigar o nesreči in mukah pogubljenih in so s čverstim dokazi gotovo tudi pri takih, ki bi radi pekel utajili, obudili nasprotne misli, ter jih spreobrnili.

V torek 13. nov. zjutraj ob 6 so pridigovali P. Kos od Kristusovega terpljenja. Začel je svoje terpljenje, so djali, na Oljski gori. Terpel je na duši — vidil je vse grehe sveta pred seboj in vso nehvaležnost ljudi. Terpel je na časti, ker on, veličastni Gospod, Bog, nebes in zemlje kralj, je zapustil nebesa in prišel na zemljo, kjer se je dal zasramovati in zaničevati — iz same ljubezni do nas. Terpel je tudi na telesu veliko tepenja itd. Pervikrat je bil udarjen pri Anu od hlapca, kteremu je le krotko očital, zakaj da ga je udaril. Bil je potem bičan, s ternjem kronan, težek križ je mogel nesti, pod katerim je padel trikrat in na zadnje je bil na njega pribit, povzdignjen, in visel je med nebom in zemljo in tako umerl — za nas grešnike — iz same ljubezni do nas. Oh premišljaj, predragi kristjan, Kristusovo terpljenje, kakor ga je premišljeval vsak dan sv. Frančišk Ksaverij in je bil s tem tolike ljubezni vnet, da je bil pripravljen za Jezusa vse, tudi smert prestati. — Lepo, so znali pridigar potem serca poslušavcev vnemati k ljubezni do terpečega Jezusa in k zaničevanju greha.

Ob desetih pa je bila pridiga, ktera, bi skoraj rekel, je prekosila vse poprejšne. P. Valjavec so imeli govor od ponavljanja kerstne obljube. Želel sem, da bi bili slišali to pridigo tisti grešniki, ktere ne gine nobena reč, in gotovo bi se topile njih serca, kakor se topi kuhano apno, na kterega se voda vliva. Topile so se serca vsih pričujočih in kar mraz nas je spreletaval, ter vse je jokalo po cerkvi, ko so pridigar v roko vzeli ritval in z močnim tehtnim glasom vprašali vse pričujoče in so poslušavci vsi objokani in poterti glasno obetali še enkrat, kar so pri sv. kerstu njih botri obljubili namesti njih. — V začetku tega govora namreč so pred oči postavili dva vojskovodja, za kterima grejo kristjani. Pervi vojskovodja je hudič, kateri pošilja svoje hlapce na vse kraje sveta po vsih hribih in dolinah, po razpotjih, cestah, potih, po senožetih in gojzdih ter jim zapoveduje,

naj zapeljujejo kristjane in tako pekel polnijo. Sedi ta vojskovodja v Babilonu, v kraju zmešnjave, na ravnini, na tronu svojem, obdanem od dima in okoli sebe ima zbrane svoje hlapce. Na svojem banderu ima zapisane besede: „Kratko veselje, večno terpljenje!“ in vabi kristjane k sebi. — Drugi vojskovodja je Jezus Kristus, ves v ponižnosti in krotkosti vabi ljudi z milim glasom: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jest vas bom poživil!“ Aposteljnomo svojim, ki jih ima zbrane pri sebi, pravi: Pojdite po vsem svetu, išite duš in prigovarjajte jim, da se zbirajo pod mojim banderom, na katerem je zapisano: „Kratko terpljenje, večno veselje!“ Iz ljubezni do nas je prišel na svet in pokazal pot, po kateri nam je hoditi, je terpel in umerl za nas; pogledajte ga na križu, kjer visi razpét, preboden na rokah in nogah in ves razmesarjen. Oh, ali ga ne bomo poslušali in ljubili? Glej! čaka te venec nezvenljivi. Povedali so potem od tistih 40 marternikov, ki so v hudi zimi mogli ležati na ledu in so si venec nezvenljiv pridobili. Mladeneč in deklé, varujta se greha! Čaka vaji, ako zmagata, prelepa krona v nebesih, kakoršno je prejela sv. Neža. Akoravno še na pol otrok in na pol odrasla deklé, je čista se ohranila v toliki nevarnosti. Res! tega vojskovodja se bomo držali. Odgovodati se hočemo drugemu vojskovodju, hudiču. Vprašam vas tu očitno, in vsak izmed vas naj glasno odgovori, kar ga bom vprašal in nobeden naj se ne sramuje. Na Prihovi na Štajarskem so mi na to vprašanje s škesanim srcem glasno odgovarjali. Ako je pobožen Štajarec to storil, zakaj bi Kranjec ne? — Vzeli so zdaj bukve v roke in jeli vpraševati: „Ali se odpoveš hudiču?“ In glej! po vsi cerkvi se sliši glasni odgovor: „Se odpovem!“ „In vsemu njegovemu djanju?“ „Se odpovem!“ „In vsemu njegovemu napuhu?“ „Se odpovem!“ je bil ginljiv odgovor. „Ali obljubiš po Jezusovi sv. veri živeti?“ Obljubim. „Ali želiš v ti Jezusovi veri umreti?“ Želim! — Glasni jok. Potem pa se oberne pridigar k velikemu altarju in zakliče na glas: „Kristus poterdi. Amen!“ Vriš in jok se zasliši po vsi cerkvi. Vse je padlo na kolena in molilo z raztopljenim srcem za pridigarjem očenaš in česenasimarijo.

Šel sem po tem precej iz cerkve in slišal sem fante med seboj se pogovarjati, ki so ponavljali še enkrat te besede obljube in pridigo hvalili ter si brisali zajokane oči.

(Dalje nasled.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Duhovski imenik lavantinske škofije za l. 1867 smo dobili te dni. Oveselili smo se ga za to, ker se vidi iz njega, da so storili v njem saj en korak v napredku. Sprejeli so pri slovenskih imenih duhovnov in duhovnij slovenski pravopis. Pri tej priliki naj smemo željo razodeti, da naj bi se lavantinski duhovski imenik rajši skozi in skozi ravnal po ljubljanskem, naj bi sprejel tudi cerkveni latinski jezik, ker latinski in slovenski se veliko bolje vjemata. Razun tega, da ima zaznamek redovnih sporočil, ktere so dekanom, šolskim nadzornikom in samostanom pošiljati do škofijstva; kaže lavantinski imenik, da se bogoslovcem razlagajo verh navadnih nauk tudi duhovskovradniška pisarija, govornišvo, umoslovje, laški jezik itd. To je gotovo prav potrebno, in ne bilo bi napak, ako bi se tudi drugej posnemalo.

V red šolskih bratov, slovenski mladenči! — Slovanci želé bratje keršanskih šol v svoj red dobiti. Severnih, Čehov in Poljcev, že imajo; južnih pa še nič, toraj teh zdaj naj bolj želé, posebno Slovencev, — morebiti bi zamogli tudi med njimi se vkoreniniti. Go-

tovo bi to v višjo oliko, ktera narod še le prav povzdigne, veliko pripomoglo. Slovenski mladenči, pristopujte tedaj v ta red, samo da imate kaj veselja do šole pa nagnjenja do redovnega življenja. Tem novincem je potreba zdravega života brez posebnih hib in skáz, in dobro doveršenega IV razreda. Tudi se sploh tirja za prvo leto novicijata nekaj denarja; pa revnim in poštenim Slovencem so voljni ves ta denar odpustiti, samo da ostanejo stanovitni v novem svojem poklicu. Posebno radi bi se sprejeli učiteljski pripravniki, še rajše pa neprestari neoženjeni učitelji. Nравnost morajo gosp. fajmoštri spričati, sicer se prošnje ne sprejemajo. Kdor želi dobri reči, Bogu na čast in v prid mladini svoje življenje v tem redu darovati, naj se oglasi pismeno ali ustmeno pri podpisnem naznanjavcu teh verstic. Gg. fajmoštri pa naj bi blagovolili za ta red pripravnim mladenčem slovenskega jezika razodeti to vabilo pa razložiti dolžnosti ter svetovati, komur je kaj svetovati.

Valentin Lah,

kaplan v Radolici na Gorenškem.

Iz Metlike, 17. pros. Ljuba Danica! Danes je za Metliko zares imeniten dan. Pa ne le za Metliko, za ves naš kraj, imeniten tudi za vso našo škofijo. Zlati križec s krono, kterega so Njihovo veličanstvo presvitli cesar poslali mnogozasluznemu Janezu Škoficu, fajmoštru Suhorskemu, so pripeli gospod Metliški predstojnik temu od vsih in povsod toliko čislaneu gospodu. Veliko gospodov od blizo in od daleč se je bilo snidilo v Metliki. O 1/2 11 smo se podali v vradno sobo gospod predstojnika, ki so ob kratkem omenili zasluge g. Škofica, ter so povedali, da je bila zročena gospod fajmoštru pred devet leti pustota, ktero so pa v kratkem času spremenili s svojim velikim trudom v zares toliko lepoto, da je menda nima take dežela naša; da so tudi posebno ozaljšali cerkev in skerbili zlasti za izrejo otrók, ter so tako dušno in telesno povzdignili Suhorsko faro na visoko stopnjo. Vsaki, kdor vé, kakšno je bilo tukaj popred in vidi kakšno je zdaj, se v resnici prečuditi ne more. Tu se vidi, koliko storiti zamore, kdor dela, kar premore. Nobenemu ni bilo žal, kdor je vidil Suhor; pa tudi nobenemu žal ne bo, kdor ga bo še gledat prišel.

Ko so pa preljubljeni gospod fajmošter imeli lepi križec na persih, so ginjenega serca odgovorili: „Poslavljenje, ktero se mi danes skazuje, ne morem in ne smem sprejemati tako, kakor da bi ga bil le jaz sam zaslužil. Moji ubogi pa pošteni farmani so mi pridno pomagali, častiti gospod okrajni predstojnik so me ves čas prijateljsko podpirali, in moji prijatli duhovskega in svetnega stanú so mi ne le z dobrimi sveti, ampak tudi z djansko pomočjo vedno na strani stali, da je Suhorska fara sedanjo podobo dobila. Toraj današnje poslavljenje tudi njim veljá, ne manj kot meni. Mene pa bo to počastenje spodbadalo, da tudi posihmal vse svoje moči obračam v blagor svojih farmanov, v blagor mile domovine. Njih veličanstvu presvitlemu cesarju pa, ki moje male zasluge vedó tako visoko ceniti in slaviti, izkliknem iz dna serca: Bog nam ohrani, Bog nam blagoslovi, Bog nam živi našega svitlega cesarja Frančiška Jožefa!“ In trikratno se je po vsem gradu odmevalo: Bog živi!

Pri obedu so poslavljeni gospod fajmošter še enkrat navdušeno napili na zdravje Njih veličanstva, da bi Jim mili Bog dal dobre pametne svetovavce, ki bi rešili ubogo Avstrijo iz sedanjih nadlog. Tudi so napijali na zdravje deželne glavarja, okrajnega predstojnika in Metliškega grajšaka gosp. Zavinška, ki so priporočili in naznanili zasluge poslavljenega gosp. Njih veličanstvu.

Pri tej slovesnosti se je mnogim kaj čudno zdelo, da v daljnem Beču vedó ceniti resnične zasluge tega gospoda, ki je iz golih pečin napravil prekrasni vert, kmetijska družba domača pa nič ne vé od tega; zakaj še nikjer nismo brali, da bi mu slavna družba priznavala te zasluge. Pač bi bili vsi tudi želeli, naj bi bila ta slovesnost v Suhoru, da bi bili je deležni tudi farmani sami, da bi oni znali, kako ves svet časti in slavi njihovega duhovnega gospod očeta, s tem slavljenjem pa tudi posebno Suhorsko faro. Z Bogom!

Iz Maribora, 16. prosenca je bila v čitavnici odborova seja, v kateri se je pogovarjalo o mestu za „Slomšekov“ spominek. Vnanjih odbornikov ni nobeden bil prišel. Ena stran odbornikov je nasvetvala postaviti spominek na kakem javnem (očitnem) tergu v mestu; druga pa je bila nasprotnih misli. Ker ni v celem mestu pripravnega terga za javen spominek, ker je tudi mestni odbor že na prvo naše povabilo kratko se odrezal, rekši, da ta stvar mestnega odbora nič ne zadeva: je končno obveljal predlog, da se spominek postavi na prostoru pred cerkvijo sv. Alojzja in med semeniščem in gimnazijo. Zdaj imajo stvar še le presoditi umetniki zato povabljeni, in potem ima zadnjo besedo cerkvena oblast, ker je prostor cerkven. Toraj bodo darovniki nekoliko še poterpeti morali, preden za gotovo zvedó, kje bode spominek postavljen.

Na večer potem je napravila čitavnica v Kartinovi dvorani lepo veselico, ki je obsegala petje čitavničarjev, igranje na goslih od gdč. Ljudmile Weiserjeve, in slednjič šaloigro „černi Peter.“ Gospodičina W. je zares izverstno igrala, in toraj po pravici glasno hvalo vsega občinstva prejela. — Igravcem čitavničnim moramo spričalo dati, da so ta večer znamenit napredek v igranju pokazali. Želeti bi le še bilo, ko bi v besedi opustili tisto nepravilno, slovenskim ušesom neugodno in proste poslušavce motéče izgovarjanje l-a na zadnje in v sredi pred soglasniki. V zasebnih pogovorih naj vsak govori, kakor se mu bolj prilega; ali na javnih mestih bi vendar ljubi narodnjaki kaj dobro storili, ko bi zaradi toliko potrebne in lepe edinosti in iz ljubezni do prostega národa, ki pride iz čistega rodoljubja v igro, tako govorili, kakor veleva slovnica in kakor govori ogromna večina Slovencev, ktera ne pozná glasú l-a ob konci besed. Ravno samoglasna izreka dela jezik lepoglasen, končni izrekani l pa je kakti cokolja, ki zavira lepo glasovanje, ako se kot soglasnik jemlje. Kar pa igro „černi Peter“ samo zadeva, smo se med njo sami popraševali: „čemu je to blago Slovencem?“ Stari gozdnar, vdovec in star bedak, se zatelebá v lastno rejenko, ki ga časti kot „svojega očeta;“ on pa hoče, da bi deklica popolnoma pozabila to ime, naj bi jo laglje v svoje nečimerne zanjke vlovil, ktere ji povsod nastavlja; — zraven pa tudi mladi lovec Vilhelm, v službi pri starem gozdnarji, dekleta zalezuje in starcu nagaja, ter se okoli Rozike neumno in po mačkovo liže, dokler stari grešnik ne sprevidi, da iz te moke ne bi za-nj dobrega kruha bilo, ako svojo rejenko v zakon posili, toraj slednjič zaljublencema vzeti se pripusti; — to, in pa spotikljiva šala, s katero Vilhelm dekleta, ki se iz strahú pred „pastorjem“ poljubiti ne dá, češ, da tudi naš „pastor“ tako dela, — to vam je vsa — čorba te igre! — Če je takošna spridenost olikanemu nemškemu svetu všeč, naj mu bo; saj pokvarjen želodec zdravih, tečnih jedil ne prenaša; pa kaj če taka nečimernost Slovencem, ki še vendar, bodi Bogu hvala, nравnosti in poštenja sploh niso na toliko zgubili, da se ne bi taci umazanih burk sramovali in nevoljno se od njih obračali. Očitno rečemo, da smo mladino, ki je te nespodobnosti gledala, in proste ljudi obojega spóla, ki so bili prišli na besedo, obžalovali, zakaj spačenost taka, na odru predstavljana,

ne povzdiguje duha, ampak ga vleče v blato in gerdi. V imenu narodnosti se značaj narodovega poštenja oskrbnjati ne smé. Toraj, mili rojaki! katerim je Bog zmožnost za dramatične dela vstvaril, postavite si za nespremenljivo načelo svojega delovanja: Slovencem le taci umotvorov za oder pripravljati, ki bodo sijajni izgledi npravne jakosti, pravega narodnega značaja, nedolžnega veselja! Vsled tega „nikarte ne začenjajte tam, kjer so Nemci ostali“ — in očitno zaostali: pri polzkih, pohujšljivih, nič vrednih — grešnih šalobardah, po katerih se je dramatika celó izverгла in svoj lepi namen zgrešila. Preden se kdo tega prevažnega dela loti, treba mu je prav temeljito zgodovine sploh, in posebno še slovanske se učiti; treba je samemu verlega, čistega značaja, kristjanskega serca; — le tako bode v resnici koristil narodu, mu pripomogel k pravi omiki, brez ktere nam prava sreča procveta ne bode. Proč tedaj s tako smetjo, kakor je črni Peter.“*)

— 16. pros. je prvi list „Slov. gospodarja“ v prav prijetni obliki, v veliki četrtini prišel na svitlo. Volitvene, kmetijske, županijske reči itd. so njegov obseg. (Veljá 2 gold. na leto, izhaja po dvakrat na mesec.)

Iz Gorice, 26. prosenca. — Malokteri mladeneč je toliko nevarnostim izpostavljen — kakor mladeneč, ki obiskuje očitne šole. Ločen je od starišev, ki bi ga radi svarili in varovali hudega, okrog sebe pa vidi polno popačenosti, tako mu je kaj težko nepokvarjenega se ohraniti. Ako pa tudi ima dosti stanovitnosti in je tako srečen, da se v kerstni nedolžnosti ohrani, ga vender, preden osmo šolo dokonča, marsikakšne napake oprašé, in kakor popotnik po dolgem potu ves prašen pride domú; tako se rado godi tudi osmošolcu, ki po dokončanem teku gimnazijalskem marsikaj v semenišu seboj prinese, kar potem britko obžaluje, ko si je s čverstim ukom prilastil boljše spoznanje in stanovitniše prepričanje. Vse pa je na tem ležeče, da se serca, ki imajo druge serca vladati in k vsem čednostim napeljevati, same vsake strasti znebijo, madežev očistijo in v dobrem popolnoma uterdijo.

Da bi se v tem kakor svetem tako tudi potrebnem delu mladenci Goriškega bogoslovskega semeniša podpirali, so jim naš milostni knez in škof duhovne vaje napravili v semeniški cerkvi, in v ta namen so v. č. o. Jožef Klinkovström-a izvolili in naprosili. Ta učeni in v taci opravilih dobro zvedeni gospod iz Jezusovega tovarštva je to naročilo z veseljem sprejel in z velikim sadom dognal.

Pričele so se vaje 14. pros. popoldne ob 5 z ogovorom, ktereга so njih preizv. nadškof sami imeli, in so bile dokončane v praznik presladkega imena Jezusovega zjutraj s splošnim obhajilom. Imel je čast. o. Jožef K. vsak dan štirikrat premišljevanja (meditacije), pri katerih je po pol ure do cele ure govoril, potem pa so semeniščani vsaki sam za se po pol ure slišano resnico premišljevali. Vmesne ure so bile spolnjene z molitvami, urami M. D., rožnim vencem, obiskovanjem sv. Rešnjega Telesa itd. Vse dni duhovnih vaj je bilo molčanje (silentium) zapovedano in na tanko spolnovano. Govori, branje in vse drugo se je opravljalo v latinskem jeziku. Vodnik vaj v. č. o. Jožef je po svoji navadi govoril pretresljivo, tehtno in občutljivo. Beseda njegova je zdaj prepričevala, zdaj mečila in zopet kakor grom in blisk pretresala serce premalo občutnega. Zapopadek premišljevanj so bile naj važniši resnice katoliške vere, med ktere je prav umetno vpletal duhovnemu naj potrebniji čednosti, čistost, poterpežljivost, samotnost, uče-

nje, pokoršino, ljubezen splošno do ljudstva brez presiljenega in nepotrebnega narodnega razpertja (Nationalitätshass), od ktereга je veliko pa krepko, modro govoril; kakor zlato nitko pa je med vse svoje govore vtikal opomin na neizrečeno svetost duhovskega stanu, v ktereга da naj se nobeden ne vriča, kdor si ne upa njegovih tehtnih dolžnosti spolnovati.

Od četrtega do sabote večera je vedno dopoldne in popoldne po šest spovednikov v spovednicah v semenišu sedelo, in semeniščani so gotovo ne le po navadi, ampak take spovedi opravili, ktere so jim posvetni prah otresele in jim resnično dobrega in sicer tistega duha vtisnile, ktereга tirja priprava k težkemu in svetemu duhovskemu stanu. — Upamo, da se sad tih duhovnih vaj pri gg. semeniščanih ne bo zgubil, in hvaležni smo višjim, ki so vaje dovolili, hvaležni modremu vodniku vis. čast. o. Jožefu, ki jih je imel, naj bolj hvaležni pa Bogu, kateri je ob času vaj svoj obilni blagoslov prav vidno razlil čez goriško klerikalno semenišče.

Iz Gorice, 27. pros. Danes vesele novice: volitve predobre! Izvoljeni so: v Gorici (za Goriško, Kanalsko in Ajdovšino): katehet Marušič, pretor Winkler; — v Tmini (za Tminsko, Cirkniško in Bovško): Tonkli in Gorjup, oba moža, da si boljših železi ne moremo; — v Sežani (za komniško in sežansko okolico): Abram (Goričan) in Černe, oba dobra moža. Vlani smo imeli v vsem zboru le tri, zdaj imamo z mil. nadškofom že sedem glasov, upamo pa, da se bo še pri drugi in tretji volitvi dobro izšlo.

Prihodnjo nedeljo bodo mil. vikši škof podelili mašnikovo posvečevanje nekterim redovnikom sv. Frančiška in nekterim bogoslovcem iz poreške škofije, in iz goriške in videmske nadškofije. Peto nedeljo po razglasenju pa bodo delili vsem bogoslovcem novincem prve štiri ali male blagoslove. Bog potrdi vse za verle delavce v vinogradu Gospodovem!

Iz Gradca. F. Nedavno razglasil je tukajšnji občinski odbor poštév ali račun o denarjih, kateri so se obračali preteklo leto na prid ubožcem. In priznati se mora, da Gračani, kakor se kažejo radi domoljubne, imajo serca tudi za svoje revce. Oskerbili so jih z velikim kapitalom, z zavodi in hišami, in še zdaj delijo jim po mnogo milodarov pomoči. Pa vender je tožil nedavno znan občinski svetovavec, da dozdanja letna pomoč, — več sto tisuč goldinarjev, — več potrebam ne zadostuje, in da siromaštvo narašča od leta do leta v silni meri. Tudi tukajšnji časniki donesajo vsak dan v „Tagesneuigkeiten“ žalostno-zanimive novice od mnogih tatvin, sleparij, goljufij, napadov (da ne omenim družih hudodelstev), katerih mati in oča sta večidel stiska in glad! Gotovo tedaj imajo naši ošabni „filantropi“ jako malo vzrokov šopiriti se s sadjem „humanitete“, napredka, zveličavne omike! Če bi jim bilo za pravi blagor svojih bližnjih mar, — bi marveč svoja sodomska jabelka bliže pogledali, — in se marsičesa učili! — Vsi milodari, — kapitali, zavodi in drugi pomočki revnih so, rekel bi, drevje, vsajeno v plodno zemljo keršanstva, vsajeno od ljudi, kateri so verovali besedam: „Bodite usmiljeni, in boste usmiljenost dosegli.“ — „Kar ste najmanjšemu med mojimi brati storili, ste meni storili.“ To zlahtno drevje raste, cvete in rodi dober sad le v isti zemlji keršanstva, pod milim solncem ljubezni do bližnjega zavolj Boga; kdor ga prestavi na drugo zemljo, podseka mu korenino, — zamori mu življenje. — Priča nam je zgodovina. Dokler je bila skerb za uboge prepuščena cerkvi, njenim redom, in drugim pravim kristjanom, pomagalo se je siromakom, bolnikom, itd. v resnici, obrisale so se tisučkrat tisučrim solze in dala se je ob enem njihovim srcem zadovoljnost! Kajti družila se je s telesno (materijalno)

*) Ta spis, iz opravičenega peresa, je na pravem mestu. Čujmo do časa, da nas povodenj ne zagerne! Vr.

pomočjo tudi dušna, ktere so reveži navadno bolj potrebni ko une. Poduk in tolažba, to je ona pomoč, ktera še le daje materialni pomoči pomen dobrote! Z milijoni goldinarjev ne bodo „filantropi“ zadelali vira siromaštva, ampak le zakrili; še več, mesto da bi oteli reveže nadloge in stiske, nakopljejo jim še več! Kajti dušno zanemarjeni ubožec ne vé z darom gospodariti, ne pozná varčnosti; namesto s hvaležnostjo, povrača daritelju z zavidom. V mladosti, ne da bi si skerbel za stare dni, navadi se nemarnosti in hudodelstev; sčasoma domišlja si celó, da ima do miloščine pravico, zanaša se: sej mora mesto za-me skrbeti. In taki ljudje so zares revni, so smeti v človeški družbi — in ob času prekucij in puntov naj strašnejše orodje v rokah častilakomnih prekucuhov ali demagogov. — Če tedaj v Gradcu narašča siromaštvo, in se potepinstvo (proletarijat) zbira iz vseh stanov v silni meri (kar je resnica), ne bom dolžil z našimi laži-prostomiselniki in kričaji ne vlade, ne slabih časov. Odkar se preganjajo in psovajo tukaj duhovski redi, odkar se je vzela skerb za uboge iz rok duhovnov in resničnih kristjanov, od tistih dob jelo je gnjiti in hirati v tej zadevi. Le kradite z besedami in izgledi revežem njih vero, ktera jih uči terpeti nadlogo voljno zavolj Boga in plačila v večnosti, in čedalje večja bo derhal v mestu, čedalje več bote imeli zločinov. Vas sto „filantropov“ (ljudomilov brez vere) osramoti ena „usmiljena sestra“; v njej gori čista ljubezen, v vas tiči zgolj — sebičnost. In dokler ne pride ta keršanska ljubezen na mesto vašega puhlega malika, ki ga imenujete „humanitét (človečnost), šlo bo vedno vse rakovo pot. Če hočete, da bo drevo dober sad rodilo, presadite ga nazaj v plodno zemljo, iz ktere ste ga izrovali! —

V Rimu, 11. prosenca 1867. J. Š. — Po celem katoliškem svetu so sicer božični prazniki za pridne otroke polni veselja, pa vendar menda nikjer ne tako, kakor v Rimu, kajti tukaj je kaj lepa in spodbudljiva navada, da pobožni otročiči obojega spola vsaki dan popoldne od božičnega praznika pa do sv. treh Kraljev imajo pravico pozdravljati Božje Dete v cerkvi pri Materi B. „Ara coeli“, ali na starem kapitolu, in pri sv. Frančišku „a Ripa“. V teh cerkvah je Božje Dete v stranski krasno okinčani kapeli v dragocene jaslice položeno in otročiči ga v očitnih govorih preslavlajo. Kedar koli otrok šolske bukve med letom v ročice vzame, se gotovo spomni božičnega praznika, kajti le najbolj izverstni učenci se izvolijo za le-to čast, ktere se cela rodbina veseli. Jaslicam nasproti, skoraj v sredi cerkve, je pripravljena kakor kaka prav visoka in široka miza, to je, tisti prostor, na katerem otročiči stojijo in Božje Dete s svojimi govori častijo. — Zdaj pride na versto deček kakih šest ali osem let star, pa zopet kaka deklica enake starosti, zdaj se prikaže zopet otroček, ki še ima komaj štiri leta, in ki ga mora še oče, ki je večkrat imenitnega visokega stanu, na oder postaviti, ker si še sam nanj pomagati ne more, in povzdigne svoj nedolžni glas naj Višemu v slavo. — Se vé, da se večkrat otroci, ki so še prav mladi, zbojijo, ko na oder pridejo, in na enkrat toliko ljudstva okoli sebe zagledajo, pa oče ga le nagovarja in oserčuje dotlej, da začne govoriti. Govorijo pa ti otročiči res kaj mило, ljubeznjivo in mično, zato imajo pa vedno na sto in sto poslušavcev iz vseh stanov, obeh spolov, in skoraj iz vseh narodov. Na praznik sv. treh Kraljev pa vzdignejo pri Materi Božji „Ara coeli“ pri slovesnih večernicah eden ali drugi kardinal Božje Dete iz jaslic, ter ga v častiljivem obhodu skoz vrata na evangelijski strani iz cerkve nesejo, in zunaj cerkve z nalašč za to pripravljenega povikšanega prostora z njim rimsko mesto blagoslovijo.

Potem ga pa zopet nesejo skoz druge vrata v cer-

kvo nazaj in ga shranijo na njegov prostor. Brezštevna množica ljudstva se vdeležuje te slovesnosti. To Božje Dete namreč, ki mu tukaj sploh „Bambino“ pravijo, ima v Rimu posebno čast. — Če kdo nevarno zbolí, pošlje po Bambina k Materi Božji na „Ara coeli“, in dva frančiškana ga spremljata duhovsko oblečena v lepem vozu k bolniku in ga k njemu v posteljo položita. Koder koli se Bambino k bolniku, ali pa nazaj domú memo peljá, povsod pridejo Rimljani iz hiš in ga klečé pozdravljajo.

Še celó osem in štiridesetega leta brezbožni triumviri, ki so takrat čez Rim gospodarili, ko so bili papeža pregnali, niso vedili, kako bi se bolj ljudstvu prikupili, kakor da so naj lepi papežev voz vzeli in v tistem Bambina k bolnikom voziti zapovedali. — Na predpraznik razglasenja Gospodovega pa čaka, posebno otroke, pa tudi odrasene novo veselje, kajti ta dan je v Rimu „befana“, to je, somenj z otroškimi igračami. — Na prostoru za „Sapienzo“ je celi dan vse polno ljudstva, posebno pa je večer tega dneva za ptujca zanimiv, kajti tedaj tudi odraseni z otroci vred otroci postanejo. — Vsaki si kupi ali pišal, ali torbico, ali glinastega in z vodo napolnjenega škerjančka, ali bobnek ali ročni klopotec itd., ter si piska ali bobna, žvižga ali klopoče, da raznih instrumentov pretresni glasi strašno skoz ušesa letijo. Res, prava mačja godba, in vender se pri vsem tem nobeden ne razžali; pa še drenjanja ali suvanja ni čutiti, kakor je po drugih krajih navada, akoravno je gnječa velika in se ljudje od enega kraja do drugega igrače gledat sučejo. In tako nepisljivi hruš in truš terpi do treh po pol noči brez vsacega nereda! — Da se pa rimskemu ljudstvu hoče biti židane volje, in pa sv. Očeta pri vsaki priložnosti, kedar koli se očitno prikažejo, tako navdušeno sprejemati, pozdravljati in preslavljati, kakor n. pr. lani 31. dec., ko so se bili v cerkev „Al Gesu“ k „Te Deum-u“ s kardinali vred slovesno pripeljali: to prekucuhe silno jezi. Zato je bil pa tudi skrivni odbor prekucuhov ljudstvu prepovedal, da letos ne smé po navadi obhajati „befane“; češ, da za Rim ni časa se veseliti, dokler zastava svobode in edinosti italijanskega ljudstva na Kapitolu ne ferfrá. Pa ljudstvo je zato prepoved malo maralo. Da bi se pa vender občno veselje nekako skalo, so tako imenovani „osrečevalci ljudstva“ dve bombi na pripraven kraj nastavili, pa svojega namena niso dosegli; kajti bombi ste sicer poknile, — pa niste nikogar poškodvale — in ljudstvo je naprej svoje šale vganjalo, in pa z žandarji in vojaki vred ostro pazilo, da bi kakega bombarja bilo kos zasačiti. Bog bi mu bil pomagal! — Z bombami žolčni puntarji tukaj v Rimu sploh nimajo sreče. Lanski pust je bila bomba ravno tistega poškodvala, ki jo je bil nastavil, tako da ni z mesta mogel; drugo strašno veliko bombo pa, ki so jo bili v kavarni „di Venezia“ nastavili, je neki pobožen rimski gospodič zagledal, preden se je bila prižgala. Imel je namreč navado, vsako smodko, ki jo je gorečo na ulici našel, poteptati, ker je nekdaj bral, da se je bilo po taki smodki oblačilo neke gospé vnelo. Ko tedaj vidi, da na tleh nekaj tli, je tudi hotel ogenj poteptati, pa je pri tem z ного v bombo butil, in tako celo družbo velike nesreče in velikega strahu rešil.

Kar koli morejo, storijo rogovileži, da bi le vojake na svojo stran dobili, in ker je v tem oziru vse njihovo prizadevanje zastonj, so začeli sedaj posebno čez zvave, kterih se najbolj bojijo, lagati, da bi ljudstvo zoper nje našuntali. Tako so bili n. pr., da le eno povem, pretečeni teden glas zagnali, da so nekteri zvavi v neki gostilnici s čašami, polnimi rudečega vina, terkali in rekli: „Tako bodo naši meči pili kri Rimljanov!“ To je

bilo Rimljane resnično silno razkačilo, dokler se ni zvedilo, da v tisti gostilnici, v kateri bi se bilo imelo to zgoditi, zvavov še bilo ni. — K nekemu stotniku zvavov pa so prišli štirje žandarji pa dva policijska vradnika, ter so rekli, da so od vlade poslani vse njegove sôbe preiskovat. — Ker stotnika ni bilo doma, so res tudi vse preiskali, in potem vse pisma seboj vzeli. Ko stotnik domú pride, in to zvê, gre zdajci k policiji, — pa tam zvê, da policija ni žive duše poslala preiskavat ne k njemu, ne k drugemu stotniku. — Občno se sodi, da je menda kak skriven zbor izkazek od obnašanja posameznih zvavov želel imeti, da bi tako zvedel, ktere ga bi se bilo boljše z denarji in obljubami lotiti. Kakor vsako leto, se tudi letos v osmini ss. treh Kraljev v cerkvi sv. Andreja „della Valle“ vsaki dan v drugem obredu vseh zedinjenih cerkev daritve sv. maše opravljajo. Maševali so po obredu armenskem, koptiškem in greškem; pridigovalo pa se je tudi poljsko. — Rim je resnično središče cerkvene edinosti! To se pri taki prilžnosti prav živo vidi. —

Iz Jeruzalema, 7. prosenca. Zima se tudi pri nas razodeva v divjih viharjih, ktere spremljajo vedni nalivi in prav merzlo vreme (do $\frac{1}{2}$ 5 stopinj). Med takim vremenom, ko so nam ceste in pota skoraj zginile, smo obhajali preslavni božični praznik, pa tudi praznik ss. treh Kraljev v Betlehemu. Skorej vsem romarjem, ki jih je bilo letos več mem lani, bi bil domačinski sneg ljubši kakor pa silno deževanje in blatnate pota. Vender pa v kljub dežju in blatu se je povsod slišalo: „Pojdimo v Betlehem — Transeamus usque Bethlehem!“ Pa tudi neprijazno obnebe se je Sveti večer tako zvedrilo, da je patriarh premogel svoj slovesni vhod obhajati. Duhovstvo, ki je bilo že v Betlehemu, se je podalo v procesii na tlakani prednji prostor stolnice, ki obsega duplino Gospodovega rojstva; to stolnico je zidal Konstantin véliki, in nji v starosti in lepoti ni para na svetu. Glava pri glavi je stala obilna, silo raznotera množica ljudstva, ki je bilo privrelo od vsih strani; Beduini bližnje pušave so bili ravno tako namestovani, kakor jeruzalemski mestjani. — Že derzno dirjajoči baši-bozuki z dolgimi sulicami naznanujejo prihod patriarhov, kateri častitljivo prijezdari na konju, spremljan od vélikega namestnika milgsp. Brako-ta, ki je bil pred kratkim za škofa posvečen. Pred njim je eden duhovnov, tudi jezde, nesel veliki sreberni kapitelski križ, kakor bi bil klicavec s slavno zastavo. Za njim so jezdarili korarji jeruzalemske stolnice. Patriarh in njegovo spremstvo se oblečejo v cerkvene oprave, in zdajci se začne procesija v cerkev; naprej korakajo neogiblivi turški kavasi z velikanskimi in s srebrom okovanimi palicami (kakor nekaka častna straža) in gredé se poje „Benedictus“; spredej so arabski cerkveni dečki ter pevci, za njimi duhovniki (kleriki) patriarhovega semeniša, tuji duhovniki, in konvent betlehemskih častit. očetov Francižkanov; poslednjič patriarh s svojim korarstvom. Turško vojaštvo je stalo v paradi in oko je bilo nepričakovano razveseljeno, ko je vojna pozdrave rezala, mohamedanski vojni častniki pa so sablje nižali pred slavnim praznikom katoliške vere, zoper katero se je velikrat ravno ta islam boril s serdovitostjo in do pokončevanja. To je zares ena naj čudovitniših in znamenitniših sprememb!

Pred tesnimi vratmi te stolnice, ktere so nam greki še odperte pustili, se je pokropil patriarh z blagoslovljeno vodo, ki mu jo je betlehemski o. gvardijan v pluvijal oblečen pomótil. Šel je obhod naravnost skoz baziliko — zakaj le-tá ni tako rekoč več lastina katoličanov — v francižkansko kapelo sv. Katarine, ki je ob enem katoliška farna cerkev za Betlehem in stoji ob severni strani vélike stolnice. To svetišče je majhna, temna, vtes-

njena cerkev, v kateri je le véliki oltar nekakšne cene; prezala stolnica s peterimi ladijami, ki so nam jo razkolniški greki že skorej čisto iz rók iztergali, pa je zdaj turškemu vojaštvu začasna kosarna in drajna betlehemskim paglavcem.

Dospévši do vélikega oltarja gre patriarh na svoj tron in prične se obred, pri katerem spremstvo patriarhu rokó poljubuje, potem so slovesne pete večernice. Po odpočitku skoz eno uro se prične slovesna procesija od podzemeljskega svetiša, k čemur vsak romar dobi svečo, pri Zveličarjevih jaslicah blagoslovljeno. Pervi postanek je na mestu rojstva našega Boga in Zveličarja, ktere ga kaže sreberna zvezda na beli marmeljni ploši. V zvezdi je latinski napis: „Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est. Tukaj je z Marije Device rojen Jezus Kristus.“ To mesto pa je vender v lastini grekov in mi na njem še maševati ne smemo. S tega svetiša se verne procesija na mesto, le malo stopinj preč, kjer so bile nekaj jasli, in kjer so pastirji in modri iz Jutra molili Božje Dete, in na tem mestu je naš oltar. Od tam procesija po tesnih v natorno skalo izdolbenih prerovih zaporedoma gre: k oltarju sv. Jožefa, ki je po izročilu na tistem mestu, kjer je bil sv. Jožef po angelu opominjan, da naj v Egipt beži; — potlej k oltarju nedolžnih otročičev, ki je jama pod njim, v kateri so bile po izročilu košice nekterih pomorjenih otročičev zbrane; — dalje v tako imenovano molíše sv. Jeronima, kjer je okoli 40 lét preživel in sv. pismo iz hebrejskega in gerškega prestavljal v latinsko. Ne deleč od tam (še vse pod zemljo) je grob sv. Jeronima, in temu nasproti groba rimskih patricijskih gospá, Pavle in njene hčere Evstohije, ki ste bile sveti mlajši slavnih Šcipionov in Grakov. In poslednjič gre procesija še k grobu sv. opata Evzebija Kremonskega. Pri vsih teh svetíših se pojejo zadevne himne, in poslednjič po enako ozkem skalnem hodišu, po kakoršnem je noter šla procesija, zopet na svitlo pride (spod izhodnje stene latinske cerkve) in se dokonča pri vélikem oltarju katoliške kapele; tukaj se zamorejo ravno tisti odpustki zadobiti, kakor na gori Sinaju (v bližnji Arabii, kjer je bila sv. Katarina — bivši v Aleksandrii mučena, pokopana, in ktere podoba je tudi tukaj v vélikem oltarji, kakor je bilo ravno spredej omenjeno). V tihi noči so nekteri poljski romarji *) pri jaslicah peli priproste pa ginljive božičnice svoje domačije; med tem so pa romarji iz severne in južne Amerike v tiho pobožnost zatopljeni čistili te svetiša. Tako so se zedinili tukaj ob jaslicah Gospodovih narodi iz severa z narodi iz juga — narodi z izhoda in zahoda so se tukaj zbrali: z ravno tisto pobožnostjo, sklenjeni z vezjo ravno tiste vere, povelicevat čudež ljubezni Božje.

Po prestanku nekterih ur po procesii so se pričele o $\frac{1}{2}$ 10 prav za prav molitve ali ure (Officium) Svetega večera, ki so jih zopet v katoliški cerkvi — kacih 40 stopinj od mesta Zveličarjevega rojstva — slovesno peli. „Čast bodi Bogu na višavah in mir ljudém na zemlji!“ — „Nocoj nebesa med rosé po vesoljnem svetu!“ — „Kaj ste vidili, o pastirji, povejte nam, oznanite nam!“ — Novorojenčka smo vidili in trume spevajočih angelov!“ Take besede pač nikjer in nikoli tako globoko ne segajo, kakor ravno pri jaslicah in na Sveti večer.

Po molitvah je patriarh v pontifikalni obleki opravljal polnočno mašo, kateri so nasledvale ob dvéh hvalnice (Laudes) s svojimi prečudno-lepimi predpevi (an-

*) Upati je, da poljski, morebiti med vsemi naj bolj pobožni romarji, ki neprenehoma Rim, Jeruzalem in vse slavne božje pota obiskujejo, bodo še sprosili povišanja svoje domovine v prid katoliške Cerkve zoper velike samosilstva od goropadnega rusovskega birokrastva.

tifonami). Pol-tréh je že bilo, pa še je čakalo drugo ginljivo opravilo, ktero ima namen, da skrivnosti te svete noči pred očmi bogoljubnih vernikov poživljuje. Patriarh namreč v naj bogatejšem pontifikalnem ornatu z velum-om ogernjen na stopnjicah vélikega oltarja kleče sprejme iz dijakonovih rók predrage jaslice, v katerih je božični Jezušek iz belega voska. Te jaslice pri naslednji procesii po križem-hodiših latinskega samostana, ki so razsvitljeni kakor bi bil beli dan, nese na mesto pravih jasel. Kedar pridejo na kraj rojstva, izroči patriarh Jezuska diakonu, ki ga položi na sreberno zvezdo, ki kaže mesto Zveličarjevega rojstva; patriarh pa ga kleče s svetim spoštovanjem pokadi ali incenzira. Zdaj dijakon poje evangelij Svetega večera; pri besedah: „Et peperit Filium suum primogenitum et pannis eum involvit: In je rodila svojega pervorojenega Sinu in v plenice povila,“ — pa preneha in božično Dete povije v plenice; — potem dalje poje: „Et reclina-vit eum in praesepio: In položila ga je v jaslí,“ — ter vzame Dete z jasicami vred in ga nese na tisto mesto, kjer je bila nekdaž blažena Devica svoje božje Dete na revno slamo v jaslí položila. Vredni sklep tega pretresljivega evangelija je „Gloria in excelsis Deo: Cast Bogú na višavah!“ kar so nekdaž to noč peli angelski zbori, zdaj pa se na ravno tem mestu s častitljivo navdušenostjo iz ust srečnih romarjev slavno razlega. Nasledujejo nekteri predpevi in bere se list sv. Jeronima do sv. Marcele, kar je prav pripravno, da sveto veselje še zvika, ko bi bilo mogoče. „O Betlehem!“ — se poje, — „tukaj je nebeški Kralj, ki je v tem tesnem kotičku zemlje roditi se blagovolil; — tukaj je bil v plenice povit; tukaj v jaslí položen; tukaj so ga vidili in spoznali pastirji; tukaj ga je zvezda razodela, tukaj so ga molili modri iz Jutrovega; tukaj so peli sveti angeli: „Gloria in excelsis!“

Ko se procesija dokonča, se nadaljujejo svete maše, ki se začnó že med véliko mašo Svetega večera. Ako se je poprej preslavno blaženo veselje razodevalo z glasnim prepévanjem, pa zdaj duh in serce ni bilo manj ginjeno s sveto tihoto in častitljivim molčanjem ob jasicah, ki so se zalo lesketale od sveč in predrazih svetilnic. Tukaj — tukaj je človek še le prav za prav čutil bližnost božjega Deteta, — tukaj so skrivnosti „sacratissimae noctis“ — te tako častitljive in posvečene noči z vso močjó duha in serce povzdigovala. Kdo se bo čudil, da je pri povzdigovanji vse padlo na obraz in z naj globokejšim svetim strahom molilo božje Dete — zdaj zares v jaslíh pričujoče. Bili so to trenutki enako dragi kakor sladki, ki so v sercu zapustili skorej neizbrisljivo kopernenje po tistih jasicah, kjer se je Božja ljubezen v enem svojih najbolj pretresljivih čudih razodela. Svete maše so letos terpele (pri jasicah) do pol-tréh popoldne, akoravno vsak duhoven, razun zadnjega, smé le eno samo iz-med 3 maš pri jasicah opraviti. Le samo 2 uri je bil vmés prestanek, da so razkolniški greki svoje obrede opravili. Pri slovesnosti je bil pričujoč francoski poročnik v semajnici (uniformi). Akoravno so greki z prederznim in krivičnim nasilstvom povsod naj boljši svetišča pograbili in so skorej v prostem in neobmejenem posestvu svetišč, se vender pri vsem svojim lišpu nikakor ne povzdigujejo do veličanstva katoliških slovesnost, kar tudi Mohamedani opazujejo. —

Mi tukaj smo zdravi in zadovoljni. — Les za kuplo Božjega groba leži pripravljen. — G. Ratisbon je še v Parizu. — Ako se bode v prihodnje kaj posebnega zgodilo, Vam bom naznanil; ako bi imel časa več, rad bi več pisal za Vaš dobri časnik... Vse znance mi serčno pozdravite.

Albert pl. Hörmann,
pervi vodja v avstr. hospicu.

Kaj je kej novega po domačem in tu-jem svetu?

(Nektere misli o narodnosti in ravnopravnosti.) Po pravici povemo, da nas strah obhaja, ko tolikrat bremo, kako se osebnosti in narodje med seboj dražijo — z besedo in djanjem. Kaj bo iz tega? Če se jame kresati, strašno bo kri tekla! Gasite, dokler je čas, in nikar ne dražite! Kako?

1. Veliki, veljavni, vplivni gospodje, veliki in gospodovavni narodi, bodite, za Božjo voljo! narodom vsim pravični! Vi bote odgovarjali za ogenj, kateri se vnema. Ne pozabite, da nismo več v letu 1800, in da rana, ki se narodu vseka, skeli milijone udov.

2. Politiški časniki, ne dražite strasti s prenapetim popisovanjem ene ali druge krivice; kažite veliko bolj z živo besedo tisto pot, po kateri bi se moglo vsem prav storiti in mir ohraniti med raznimi narodnostimi.

3. Nikar starih, pozabljenih ran ne odkrivajte brez posebne sile; — to v sercih budí nezmerno razdraženost in grenkost.

4. Grajajte napake po pameti, ne naroda celega; osebnosti prizanašajte, kjer koli je mogoče, ker s tem se nihče ne poboljša, da se očitno na oder postavi, velikrat pa je še hujši in lahko se nazadnje spoznani resnici ustavlja zavolj vaše nadležnosti.

5. Bodite prizanašljivi še posebno, kjer bi imeli z osebo vred vera, Cerkev, cerkvene naprave, vradi terpeti. Dobra, pravična reč je ravnopravnost, pa vera, Cerkev, je nad vse.

6. Časnikarji, kateri z ljudmi vsakterih stanov komedije delajo, ker jih v besednih ali pa zrisanih, zmazane, skvečene pred vsim svetom na ogled postavljajo, so neusmiljeni, ker poštenje ljudem morijo. To se je še nevernikom gnjusilo. Trinog in cesar Neron je silil svoje svetovavce, da naj grejo očitno pred ljudstvo na oder komedijo igrat. Modri možje so dobro previdili, da se to z njihovim stanom ne zлага in so ga močno prosili, da naj od tega odjenja. Ker pa nezdušni samosilnik le svojo tiši, so ga vender toliko sprosil, da so smeli ošemljeni, z zakritimi obrazi priti, naj bi jih ljudstvo ne spoznalo. Pa kaj trinog stori? Ko so prisiljeni bedaki skakali in naj večí burke počenjali, zažene cesar svoje beriče med nje, ki so jim vse zagrinjala z obrazov potergali in jih pred vsim občinstvom osramotili. Ali ne delajo še hujše prederzni listi, ki papeže, škofo, duhovne, mnihe, naj višji vradnike, cerkvene reči, dostikrat naj boljši ljudi itd. v naj gersih figurah in sostavah na oder stavijo in v pohujšanje ter demoralizovanje občinstva sramotijo? Kakošna je to olika? Judje so tako delali, kričeči izpostavljenemu Zveličarju: „Križaj ga!“ — in dostikrat delajo še dandanašnji.

7. Prepričani bodimo, da bode Bog poganjanje za pravico in ravnopravnost veliko bolj blagoslovil, ako se v taci obravnavah ne bode grešilo zoper IV, V in VIII zapoved Gospodovo.

Kratke naznanila. Na Dunaju izhaja po dvakrat na mesec „Kapistran“ (prav dober list) namesti „Sonntagsblatt-a“, ki je jenjal. (Vred. dr. A. Wiesinger, cena 1 gold. 36 kr. na leto.) — General-komisariat za sveto zemljo na Dunaju je nazanil tudi letos romanje v sv. deželo. Vloži se 500 gld. a. v. sr. Osnova kakor vlni. — Kakor na Avstrijskem tako se je tudi na Ruskem dalo pomilostenje zastran tiskarskih reči obsojenim. — Dunaj bodo zopet uterdili. To mesto ni tudi brez podzémeljskih prebivavcev — tatov, ki so jih une dni zasledili v prekopah. — V Algiru se bo napravilo nadškofijstvo, v Aranu in Konstantini pa škofijstvi. — V Rimu je umerl kardinal Cagiano. — Iz Neapeljna naznanujejo, da je ondi strašen vihar 20 tergovskih brodov potopil in 4 ljudje

so konec vzeli. — V Londonu je do 20 dersavcev led prederlo in vtonilo. — Mil. škof Strosmajer so popotvali skoz Terst, Benedke itd. v Rim, ter namerjajo nakupiti umetnih reči za slovensko akademijo v Zagrebu, kakor „Primorec“ piše. — Obeta se veliko pomiloščenje vsih od leta 1849 obsojenih. — Deržavni zbori, kakor se piše, imajo v prihodnje predsednike sami voliti. — Parsko novo ministerstvo Hohenlohe je bilo undan močno zaprusizovalo; zdaj pa se malo umika. — Napoleon je vzel starašinstvu adresu, v kateri mu je svoje pomislike razodevalo in je s tem prehitljajem stremene vladarstva še bolj nategnil; če mu le ne bodo jeli pokati. — V Terstu in v Benedkah je bilo 17. u. m. morje tako čez navado narastlo, da je naredilo po hišah in mestih veliko škodo; še le ko se je prav izbliskalo in iztreskalo, je morje zopet vpadlo. — V Algiru na Afrikanskem je pa potres veliko hiš razdjal. Tudi se sliši o mnogih potopljenjih brodov itd. To nas spominja na besede: „Znamenja bodo na morji.“ — Francosko cesarstvo se je lani namnožilo za 680,933 prebivavcev ter jih šteje že čez 38 milijonov 67,000; v Parizu jih je 1,825.274. — V Španii je mir. — Poravnava z Ogri je neki pred pragom. Vprašanje je, kaj izredni zbor poreče, ko mu bode ta reč predložena. Slovani se bodo gotovo za svoje rojake poganjali; Bog daj, da bi kaj pomagalo. — Lagoj je zabobnel, da je Garibaldi šel na Kandijo. Precej nato pa: Kandija vsa se je podvergla. Garibaldi naj ostane na Kozjeku in pokoro dela za svoje rope. Njegovega orožja Bog ne bo blagoslovil, kakor ga na Tiroljskem ni. Tudi generalu Primu je Garibaldi ponujal 1000 svojih radovoljcev. Ponosni Španjol pa se mu je odrezal: „Španija bo že sama svoje reči poravnala!“ Španija je še zmiraj srečna s svojo katoliško edinostjo, kar frajmavrarji zoper njo pišejo, je velik del laž. — Krojač Pust v Pragi, ki je bil zastran napada na Nj. veličanstvo tožen, je izpušen. — Bismarkov časnik „Nordd. A. Ztg.“ kliče, da naj se zbira za Kandiote. — Laški finančni minister je obljubil postaviti za varnost Cerkev. Na vse zadnje, ko ji ima komaj še kaj varovati! — Prus mejo zapira ob Českem in ne pusti za steno gledati, kako on orožje kuje, sam pa povsod vse prestikuje. — V Lake-Cottage v Ameriki dela veliko zgledovanje spreobrnjenj bogatega posestnika Koleman-a h katoliški Cerкви. Pred nekimi leti sta bila namreč mož in žena h krivoverstvu prestopila, skesana pa sta prosila nadškofa Purcell-a v Cincinnati, ki ju je zopet slovesno sprejel med pravovernike. — Novi ogerski prvostolnik je neki že izvoljen, namreč p. n. gosp. dr. Janez Šimor, zdaj škof v Gjuru, mož imenitnih dušnih darov, posebne spretnosti in olikanosti, pobožen in sploh ljubljén, ki ima že lepe zasluge za svojo domovino. Rojen je bil v Stolno-belem gradu 13. velikega serpana 1813. — Kralj Ludovik I parski je odmenil svojemu učeniku ranjcemu škofu Sailerju v Reznju spominek postaviti. Podoba 10 čevljev visoka bode častitljevega škofa kazala v dolgem talarji, brez mitre, z bukvami v roci. — V avstr. hospicu v Jeruzalemu je izpraznjena služba 2. vodja, za katero je letna plača 500 gold. v sr., tudi pot sem ter tje je zastoj. — Veliko se je pisarilo, da si bo katoliška cerkev na Laškem s 600 milijoni od samogoltné vlade odkupila prostost; toda papež in škofje se v tako nevredno judovsko barantanje ne podajo. — V Carigradu so neki po vsih kotih in cerkvah našli nabite klice do Turčinov, da naj se v trumah vzdignejo in kristjane pomoré. Gorjé kristjanom ondi, če se rogovilstvo začne; ravno to pa tudi utegne naslednjič biti konec Turčije, te prestrašne šibe kristjanov. — V novem Jorku namerjajo zidati rusko cerkev. — Na Českem so federalisti v volitvah popolnoma zmagali.

Škof Baraga, pravi „Kath. Wochenbl.“ v Čikagi, so bili po noči od 7. do 8. grud. tako oslabei, da so jih mógli previditi, pa kmalo se je tako zboljšalo, da so naslednjo nedeljo bili že pri sv. maši in so zdaj zopet v navadnem stanu. 15. grud. pa pravi ravno ta dopis: Mil. škof Baraga so sicer od mertvuda v Baltimori tako okrevali, da so se mogli verniti na Gorenje jezero v Marquette. Tako pa so slabi, da se jim mora skorej kot otroku streči in le z naj večí težavo svoje pričujoče opravila oskerbujejo. Zdaj vender niso več sami.

Iz Ljubljane, 30. pros. Volitve, kolikor smo jih zvedili, so se veršile in doveršile po naravni poti: Slovenci so volili Slovence. Kdo pod milim nebom, ako je pravičen, jim smé to zameriti? Tudi druga stran je natezala vse moči, pa ni mogla nikjer nič opraviti. Upajmo, da bodo možje, katerim se je narod zaupal, delali po njegovem sercu tako, da bode prav za vero, cesarja in dom. Nadajmo se, da nam nobeden izmed njih nikoli ne bode spodkopaval tega, kar je naj večí zaklad, kakor delajo po marsikterih zborih v sramoto svojo in svojega naroda in v škodo cesarstva in podložnih. — O polovici preteklega mesca je dopisnik (G. v. B.) iz Kranjskega v enem dunajskih listov med drugim rekel: „Ako se bližnje volitve za deželni zbor domorodno obnesejo, imamo katolišk deželni zbor.“ To se je dopolnilo in zbor ima biti po tem takem takošén, kakoršno je slovensko ljudstvo. To je naravno. Da so se „judovski Pressi“ na Dunaju slovenski zbori že naprej prekatoliški zdeli, ko je slišala o prvih štajarskih volitvah, temu se ni čuditi. — Sedanje volitve so pokazale, da se Slovenec zaveda. Da ne dela slepo ali pa samo po vodbi družih, kaže med drugim, kar je neki štajarsk Pohorjan rekel o zadnjih volitvah oziroma na nekatere znane napake v graškem zboru, namreč: „Zadosti je grešnega početja v Gradcu, ki ne pozna ne Boga, ne Cerkev, ne cesarja. Tega več ne terpimo!“ Če je tudi preveč rekel, zadel je pa vender veliko. Dobro znamnje zlasti na Kranjskem pa je ravno to, da se narodni volilni odbor ni ogibal ne Cerkev in duhovstva in ne cesarja. Povabil je namreč v odbor duhovstvo in priporočeval ga za volitev, in volilo se je po cesarjevi volji z namenom, da pojdejo poslanci v posebni ali izredni zbor na Dunaj. Ravno to je storilo volitve naravne, dalo jim je preslavni pospéh z edinostjo, kakoršna se malokdaj sliši. — Slišati je bilo od marsikterih odborov na Dunaju in drugod, da nikakor nočejo za izredni zbor ne voliti, ne voljeni biti. Ravno izmed tacihi nekteri so sem ter tje prav gerdo miljarili duhovstvo, ker se je volitev vdeleževalo in za znane domoljubne može se poganjalo. Je to mar olika? Je to osrečevanje ljudstva? Ali niso s tem jasno pokazali, da je ljudstvo prav storilo, ker ni tacihi poslušalo, ki imajo tako umazane usta?

Izvolile na Kranjskem so kmetiške občine, razun tudi domoljubnih Tavčarja in Kramariča, poslance vse skozi tiste, ki jih je bil narodni volilni odbor nasvetoval. Izvoljeni so: Bleweis in Terpinec za ljublj. in verhnjsko okolico; dekan Toman za Moravsko; bar. Zois in prošt Kos za Kranj, Loko, Teržič; Lovro Pintar za Radolico in Kranjsko goro; župan Kosta in Koren za Postojno, Planino itd.; dekan Grabrijan za Ipavsko; Zagorec za Novomesto itd.; Santo Treo, fajm. Miha Tavčar, gr. Jož. Barbo za Trebno itd.; Svetec in Peter Kozler za Kočevsko; Kramarič, župan v Radovici, za Černomelj in Metliko.

Meščanske volitve 30. pros. V Ljubljani se je bilo snidlo 530 volivcev. Izvoljena sta od narodnega volilnega odbora nasvetvana: dr. Toman s 335 in dr.

Klun s 331 glasovi. Nasprotna nasvetvanca sta padla: dr. Wurzbach s 199 in dr. Kaltenegger s 192 glasovi. — Kupčijska zbornica je zopet volila poprejšnja svoja poslanca: Debevca in Horaka.

V Teržiču je izvoljen narodni kandidat dr. Prevc z 92 glasovi zoper gr. Thurn-a, ki jih je dobil 82.

V Postojni. Izvoljen od narodnega odbora nasvetvani baron Slojsnik s 193 glasovi, zoper Obreza, ki jih ima 124.

V Idrii je izvoljen vitez Ant. Gariboldi zoper Dežmana.

V Novomestu zmagal c. kr. derž. pravdniški namestnik Ljud. Ravnikar s 133 glasovi zoper 66, ki jih je dobil dr. Suppan.

V Kranji je poslanec c. kr. okrajni predstojnik vit. Leop. Höffern. Centralni nemški odbor je imel g. Gerbeca za kandidata.

V Kočevji je izvoljen Fr. Sovan s 104 glasovi zoper 2 samca druga.

Tako popolnoma zmage menda še ni bilo, kakor je tukaj. Vsi poslanci po mestih in vsi od srenj po kmetih izvoljeni so domorodni možje, in razun tréh so vsi od narodnega volilnega odbora nasvetvani izvoljeni. „Centralni volilni odbor“ ni nobenega svojih kandidatov v zbor spravil.

Iz Gorice. 31. pros. (Telegram.) Danes sta izvoljena konservativna: Pace in Visini.

Na Koroškem ni zmagal nobeden slovenskih kandidatov.

V Kopru sta izvoljena Lion in Sardoč, v Rovinji Polesini in Sbisla, v Paznu Parisini in Susanni, v Čresu Feretič in Zadro, v Voloski Klinkowström in Jurinac, v Montoni Premuda in Polesini.

V Terstu so bili 22. grud. za mašnike posvečeni gg. bogoslovci: Nik. Drušković, Fr. Kosec, Jož. Sancin in Ant. Zapador. Bog jim daj gorečnost in stanovitnost!

Iz Gradca. Gotovo ste slišali, kakošna osoda je zadela prof. Maassen-a, ki je kandidiral za graško predmestje. Velikoustneži so mu berž očitali, da naj gre v Tirole kandidirat (za poslanstvo se poganjat), ker ondi bo bolje izhajal To so pa Maassen-u očitali, ker je učenik cerkvenega prava na vseučilišču, in še bolj so ga zavoljo tega čertili, ker je za izredni deržavni zbor. Maassen je pa skoz in skoz značajan mož in izmed prvih učencev za svoj nauk v celi Evropi.

Poslavljenje. Ljubljansko mesto si je na vse strani neutrudnega in v blagor občinstva z velikim pridom delavnega p. n. gospod dr. Leona Vončina izvolilo za častnega meščana.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Po odpovedi g. Fr. Ranta so Želimlje podeljene g. Ign. Tavčarju, duh. pom. v Cirknici. Gosp. Ant. Ponikvar, benef. v Idrii, gre za duhovnega pom. v Cirknico; g. Henr. Šparovic z Iga v Ternovo za duhov. pom.; g. Ant. Peterlin, administr. v Želimljah, pride na Ig nazaj. Umerl je g. Ign. Mali, fajm. v Knežaku, 14. u. m. (R. I. P.!) in duhovnija je razpisana 17. pros.

V lavantinski škofii. Prestavljeni so gg. kaplani: Jan. Pajek v Sevnico; Fr. Valter v slov. Bistrice; Ant. Drozeg v Cerkevce; And. Šparovec v Hajdino. — Podravnateljstvu v semenišču se je odpovedal preč. g. dr. Jož. Ulaga; namesto njega je postavljen preč. g. Mart. Kovačič, bogoslovja profesor. — V pokoj se podá č. g. Boštjan Magdič, župnik v zgor-

nji Kunigundi. — Za faro pri sv. Lorencu v pušavi je prezentiran g. Jož. Toporišič, kurat pri sv. Primožu na Pohorji.

Iz Maribora, 25. pros. Danes zopet žalostno novice! Umerli so danes — 25. prosinca v jutru okoli 6. — prečastiti gospod stolni prošt, Mih. Pikelj, rojeni v Celjski fari 24. kim. 1814. R. I. P.!

Poslednji so, razun sedanjega knezoškofa, ki so bili s pokojnim vladikom Ant. Martinom kot korar prišli iz sv. Andraža. Z njimi je zgubila škofija modrega, duhá sv. cerkve polnega moža, Matica slovenska enega svojih naj prvih udov in ustanovnikov, Slovenija verlega sina in rojaka. — Ker so že ves čas svojega življenja, posebno pa od kakih 3 lét na persih bolehal, jih je najberžeje zadušila sliz (Schleimschlag?) in so jih v petek zjutraj o pol sedmih mervte v postelji našli, pa še tople. Še večer poprej so s svojim miznim tovaršem vkupaj večerjali in ničesar ne tožili. —

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta Pija IX. Marija Božič po poslednji volji 7. vinot. 1866 izročuje „Njih Svetosti papežu za podporo misijonarjev 100 gold., ki naj se naravnost v Rim pošljejo.“ Vredništvo je ta denar sprejelo za imenovani namen po gosp. Ign. Brence-tu, ljublj. mestjanu. — Nekdo „Iz spoštovanja do naše matere sv. katoliške Cerkve in do sv. Očeta“ 1 souverain d'or. — Po gosp. Fr. Rome-tu: 3 velike tol. (vmes 2 križavca): „Za odpustanje grehov; — 3 gold. v sr.: „V dober namen za sv. Očeta; — in 3 gold. v petindvajsetih: „Zlatomašnik sv. Očeta prosi za blagoslov sebi in dušam, ki jih je pasel.“ — V znamenje sinovske svoje ljubezni do sv. Očeta in prevelikega spoštovanja do slavnega terpina Pija IX. darujem Mu 1 sreberni terdnjak za 2 gold. st. den.: „Ad impetrandum dignam et fructuosam muneris sacri administrationem, ac consequendam die iudicii Dei misericordiam“ F. X. W. parochus in K. Žal mi je da mi okolišine ne pripusté kaj več Tistemu v dar prinesiti, ki po pravici zasluži kot neprestrašljiv branitelj Božjega in človeškega prava, da bi ga vsi katoličani po svoji moči podpirali. — „Tu es Petrus et super hanc Petram aedificabo Ecclesiam Meam!“ 1 gold. g. And. Št. — Po gosp. kaplanu Čubru iz Sosterske fare 13 gold. 34 kr. a. v. — Sprosite nam, sv. Oče, stanovitnosti v čednostih in blagoslova v vsih opravilih do smerti: 2 tol. za 2 gold. st. d., 3 dvajset. in eno petico za 25 kr. n. d. — „Da bi mogla v gnadi Božji živeti in umreti,“ neka oseba 1 gold. — Več oseb 1 gold. 60 kr. (½ gold. sr.): „Bog daj nam vsim razsvitljenje, grešnikom spreobrnjenje, vsim srečno umreti in vekomaj živeti. — „Sit nomen Domini benedictum in sempiternum!“ 5 gold. (Ravno ta za mis. gosp. Pirca 5 gold., za Sionske hčere v Jeruzalemu 2 gold. 50 kr., za uboge otročiče v Indii 2 gld. 50 kr.) — Od Nove štifte 2 tol. po 2 gold. st. den.: „Prosimo za žegen!“ — Sacerdos ad impendendas gratias necessarias cek. za 20 frank.

Za pogorelce v Stražišči. G. J. Budnar 3 gl. 30. kr. — G. L. K—č 1 gold. — Iz Košane 5 gold. — Z Dobrave 5 gold. — Iz Dól 1 gold. 50 kr. — Neimenovana roka (prejel pri g. Blazn.) 4 gold. 87 kr.

Za pogorelce v Hotederšici. Neimenovan 1 gld. 15 kr. Za pogorelce Ponove vasi (?) 1 gold. 67 kr. neim. Za g. mis. Pirca. Neimenovana 25 kr. srebr. Za afrik. misijon. Z Dobovca 3 gl. — Z Dobrove 7 gld. — Jož. Tekavčič 1 gld. —

Pogovori z gg. dopisovavci.

Gosp. mis. Jak. Trob. v Wab. Min.: Pismo od 27. grud. prejeli 29. pros. „Kath. Volksztg.“ iz Balt. že dolgo dohaja, pa nismo vedili, da jo Vi pošiljate; serčna hvala! „Danico“ Vam pošalja založništvo iz hval. zavoljo dop., žal nam je pa, ako ne prihaja redoma. Če g. J—b. liste dobiva, ne vemo. Vaša op. zastr. am. list. do čistega resnična. Tolika ponud. vse preveč od Vas! Nekako okoli Bož. je šlo od dom. in od tod več pis. v enem do Vas; up., da se niso pogub. Mično popis. z Vaš. dovolj. prih. v „Dan.“ pride. Z Bogom! — G. T. v S.: Lepa hvala! — G. L. Gr.: Tudi zad. list in vse prej. Vse se bo opr. Vaše misli so vterjene. — G. N. D. v Div.: Pomota poravnana. — G. A. L—č. v P.: Odgovorili v pismu. — Gg. B. v C., O. pri s. P. in drugim: Hvaležno prej ko bo moč. — Za „imen.“ etc. zadevn. gg.: Bog plati! —